

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
CARINSKA UPRAVA
SREDIŠNJI URED

KLASA: 011-02/24-03/22
URBROJ: 513-02-1220/1-24-1

UPUTA BR. 22/24

Zagreb, 24. rujna 2024. godine

Na temelju članka 11. Zakona o carinskoj službi ("Narodne novine" br. 68/13, 30/14, 115/16, 39/19, 98/2019, 155/2023 i 36/2024) ravnatelj Carinske uprave donosi

UPUTU O PROVEDBI POSTUPKA POTRAGE ZA CARINSKI POSTUPAK IZVOZA

Ovom se Uputom daju smjernice za provedbu postupka potrage radi pribavljanja dokaza o ispravnom završetku postupka izvoza u slučajevima kada izvozni carinski ured, nakon što je pošiljka puštena u izvoz, ne primi potvrdu o izlasku robe iz carinskog područja Europske unije (dalje: Unije) putem automatiziranog sustava izvoza (AES).

1. OPĆE ODREDBE

Postupanje u slučajevima kada izvozni carinski ured, nakon što je pošiljka puštena u izvoz, ne primi potvrdu o izlasku robe iz carinskog područja Unije temelji se na odredbama:

- Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10. listopada 2013.- dalje u tekstu: CZU) i sve njene izmjene i dopune (čl. 158., 174., 267. i 268.);
- Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 2015/2446 o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343/1, 29. prosinca 2015.; dalje u tekstu: Delegirana uredba ili DUCZU) i sve njene izmjene i dopune (čl. 246., 247. i 248.);
- Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2015/2447 o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije (SL L 343/558 29. prosinca 2015.; dalje u tekstu: Provedbena uredba ili PUCZU), i sve njene izmjene i dopune (čl. 334., 335., 340.).

2. ZAKLJUČENJE POSTUPKA IZVOZA

Roba Unije koja je deklarirana za izvoz, ili vanjsku proizvodnju, podliježe carinskom nadzoru od vremena prihvaćanja deklaracije do vremena kada se ona iznese iz carinskog područja Unije ili se ustupi u korist države, uništi ili se carinska deklaracija poništi (čl.158. st.3. CZU).

Postupak izvoza ispravno je završen kada izlazni carinski ured odgovarajućom elektroničkom porukom (IE518) potvrdi izvoznom carinskom uredu izlaz pošiljke iz carinskog područja Unije. Nakon što primi poruku IE518 izvozni carinski ured porukom IE599 obavještava izvoznika ili deklaranta da je pošiljka izašla iz carinskog područja Unije, dostavljajući mu sve podatke o izvozu.

3. POSTUPAK POTRAGE

Ako u roku od 90 dana nakon puštanja robe za izvoz ne dobije informacije o izlasku robe, izvozni carinski ured nadležan je provesti propisani postupak s ciljem prikupljanja dokaza da je roba puštena u postupak izvoza napustila područje Unije (čl. 335. DUCZU). S ciljem ujednačene i pravovremen provedbe postupaka potrage **nadležnost i odgovornost za postupak potrage umjesto izvoznih carinskih ureda preuzima Odjel za potrage i zaključenje postupaka (u daljnjem tekstu: OPZP)** ustrojen u Središnjem uredu Carinske uprave, Sektoru za carinski sustav, Službi za provoz, granične procedure, potrage i zaključenje postupaka i robe koje su predmet zabrana i ograničenja.

Cilj postupka potrage je pribaviti dokaze da je roba napustila carinsko područje Unije radi zaključenja postupka.

Nakon puštanja robe u izvoz, AES sustav dostavlja deklariranom izlaznom carinskom uredu obavijest o najavi dolaska pošiljke (poruka IE501), evidentira datum puštanja pošiljke i pokreće odbrojavanje vremenskog roka (tzv. „timer“) „Čekanje potvrde izlaza“ u trajanju od 90 dana, te odbrojavanje vremenskog roka „Čekanje krajnjega roka potvrde izlaza“ u trajanju od 150 dana. Rok od 90 dana predstavlja rok do kojeg izvozni carinski ured mora zaprimiti poruku IE518 (rok potvrde izlaza) i u njoj sadržane rezultate kontrole provedene od strane izlaznog carinskog ureda i predstavlja potvrdu izlaza pošiljke iz carinskog područja Unije.

Postupak potrage može se pokrenuti na dva načina:

- Postupak potrage pokreće carinski ured (čl. 335. st. 1. PUCZU),
- Postupak potrage pokreće gospodarstvenik (čl. 335. st. 2. PUCZU).

3.1. Pokretanje postupka potrage slanjem upita o statusu izlaznom uredu

Ako se u roku 90 dana nakon puštanja robe u izvoz ne zaprimi potvrda o izlasku robe (poruka IE518 od izlaznog ureda), automatski se pokreće postupak potrage i pošiljka prelazi u status „Pušteno u izvoz - pokrenuta potraga“. AES sustav pokreće potragu automatskim slanjem poruka IE594 (Upit o statusu) na koji se automatski zaprima odgovor od izlaznog ureda (poruka IE595).

Ovisno o odgovoru u poruci IE595 mogući su sljedeći slučajevi:

- Ako je pošiljka istupila preko izlaznog carinskog ureda, ali poruka o rezultatima kontrole (IE518) nije zaprimljena, sustav će je naknadno poslati i izvoz će biti završen.
- Ako je sadržaj poruke IE595 (odgovor o statusu) da pošiljka nije istupila preko upitanog izlaznog ureda, OPZP pokreće potragu slanjem upita (IE582) deklarantu/zastupniku.

Deklarant, u roku 28 dana, odgovara porukom IE583 uporabom jedne od sljedećih šifara:

- „1 – Neće izaći“
- „2 – Očekuje se izlaz“
- „3 – Izašlo, ne postoje alternativni dokazi“

- „4 – Izašlo, postoje alternativni dokazi“

U slučaju šifre „1 – Neće izaći“, OPZP će zatražiti poništenje izvozne deklaracije od carinskog ureda izvoza.

U slučajevima šifri „2-Očekuje se izlaz“ i „3-Izašlo, ne postoje alternativni dokazi“, ako pošiljka ne istupi iz Unije odnosno deklarant ne dostavi zadovoljavajuće dokaze, OPZP će čekati istek roka od 150 dana i nakon toga zatražiti poništenje deklaracije.

U slučaju šifre „4-Izašlo, postoje alternativni dokazi“ kada posjeduje alternativne dokaze, deklarant treba odgovoriti porukom IE583 navodeći sve dokaze koje posjeduje, i u sustav AES dostaviti iste u obliku e-isprava. OPZP će u tom slučaju provjeriti dokaze i ako su zadovoljavajući završiti izvoz. Ako ocjeni da dokazi nisu zadovoljavajući, odbit će ih porukom IE556. Nakon toga deklarant ponovo može poslati ispravne dokaze.

Osim automatskog pokretanja postupka potrage, nadležni carinski službenik može pokrenuti potragu nevezano za istek timera za pošiljke u statusu „Pušteno u izvoz“ i „Zatražena potvrda izlaza“.

Ako u bilo kojem trenutku dok je pošiljka na izvozu u statusu „Pušteno u izvoz – pokrenuta potraga“, stigne poruka IE518 sa izlaznog carinskog ureda na izvozni, sustav izvoza šalje obavijest uredu potraga tj. status potrage se mijenja u „Završena potraga, izlaz potvrđen“ ili „Završena potraga, izlaz zaustavljen“, ovisno o rezultatima kontrole navedenim u poruci.

3.2. Pokretanje postupka potrage na inicijativu deklaranta/zastupnika

Kada izlazni carinski ured nije završio izvozni postupak (tj. nije poslana IE518), a deklarant ima saznanja da je roba istupila iz Unije te raspolaže s alternativnim dokazom/ima o tome, isti može inicirati postupak potrage prema izvoznom carinskom uredu odnosno OPZP-u.

Deklarant/zastupnik inicira pokretanje potrage slanjem poruke IE583 sa šifrom „4 - *Pošiljka istupila, postoje alternativni dokazi*“, navodeći dokaze koje posjeduje.

Nakon što zaprimi navedenu obavijest, OPZP će poslati poruku IE594 (Upit o statusu) izlaznom uredu na kojeg se dostavljeni dokazi odnose. Odgovor izlaznog carinskog ureda može biti poruka IE518 (Izvoz završen).

Ako odgovor o statusu (IE595) potvrdi da je status pošiljke u carinskom uredu izlaza „Izašlo“ ili „Roba nije dopuštena za izlaz“ ali nije poslana poruka IE518, tada se komunikacija nastavlja izvan sustava AES, putem Helpdeska kako bi se dohvatili nedostajući rezultati kontrole.

Odgovor o statusu (IE595) može uključivati najnovije informacije, uključujući i slučaj nacionalnog preusmjerenja, odnosno ako je upit o statusu poslan deklariranom izlaznom carinskom uredu, ili uredu koji je zaprimio podatke o pošiljci nakon internacionalnog preusmjerenja, odgovor o statusu (IE595) uključuje najnoviji izlazni carinski ured i status na njemu.

Ako izlazni carinski ured ne pošalje rezultate kontrole porukom IE518, OPZP će provjeriti alternativne dokaze koje je deklarant dostavio te, ako su dostatni i zadovoljavajući, zaključiti postupak izvoza.

3.3. Alternativni dokazi

Ako carinski ured izvoza/OPZP obavijesti deklaranta da izlazni carinski ured nije dostavio odgovor u propisanom roku, deklarant mu može dostaviti dokaze da je roba napustila carinsko područje Unije. Dokaz se može pružiti dostavom jedne od sljedećih isprava ili njihovom kombinacijom (čl. 335. st. 4. PUCZU):

- preslika dostavnice koju je potpisao ili ovjerio primatelj izvan carinskog područja Unije;
- potvrda plaćanja;
- račun;
- dostavnica;
- isprava koju je potpisao ili ovjerio gospodarski subjekt koji je iznio robu izvan carinskog područja Unije;
- isprava koju je obradilo carinsko tijelo države članice ili treće zemlje u skladu s pravilima i postupcima koji se primjenjuju u toj državi ili zemlji;
- evidencije gospodarskih subjekata o robi za opskrbu brodova, zrakoplova ili objekata na moru.

Dostavljeni dokaz/i predmet su procjene od strane OPZP-a.

Ako podnesene dokaze smatra nedvojbeno pouzdanima, OPZP će donijeti odluku o prihvatanju dokaza kao zadovoljavajućeg/ih. Odluku se donosi službenom zabilježkom koju supotpisuju službenik koji vodi predmetni postupak i voditelj/ica OPZP-a, uz uvjet da su oboje suglasni s takvom odlukom. Tek potom, podneseni dokazi se mogu koristiti kao dokazi izlaza robe iz carinskog područja Unije. Pri tome, OPZP zadržava dostavljene dokaze i o zaključenju postupka izvoza obavještava deklarirani izlazni carinski ured (IE524).

Ako vjerodostojnost podnesenih dokaza ocjeni upitnom, OPZP je dužan pokrenuti standardnu proceduru provjere vjerodostojnosti dostavljenih isprava. Kada podnesene dokaze smatra nedostatnima, OPZP može o tome donijeti odluku bez provjere vjerodostojnosti istih.

Ako izvoznik ili deklarant ne pruže alternativne dokaze da je roba napustila carinsko područje Unije OPZP će postupiti sukladno članku 248. DUCZU i zatražiti poništenje deklaracije od izvoznog carinskog ureda.

3.4. Obavješćivanje deklaranta i izlaznog carinskog ureda

Carinski ured izvoza potvrđuje deklarantu ili izvozniku izlazak robe (porukom IE599) u sljedećim slučajevima (čl.334. PUCZU):

- ako je taj ured od izlaznog carinskog ureda dobio obavijest o izlasku robe;
- ako je taj ured istodobno i izlazni carinski ured te ako je roba izašla;
- ako taj ured smatra da su dokazi dostavljeni (u postupku potrage) u skladu s čl. 335. st. 4. PUCZU dovoljni.

Ako je OPZP potvrdio izlazak robe u na temelju dostavljenih alternativnih dokaza (čl. 334. točka (c) odnosno čl. 335 st. 4. PUCZU), on o tome obavješćuje deklarirani izlazni carinski ured (IE588).

4. PONIŠTAVANJE DEKLARACIJE NA ZAHTJEV OPZP

Ako nakon isteka roka od 150 dana od dana puštanja robe u postupak izvoza, postupak vanjske proizvodnje ili ponovni izvoz ne primi odgovarajuće dokaze o izlasku robe iz carinskog područja Unije, OPZP odlučuje o poništenju deklaracije (čl. 248 st. 2. DUCZU). Odabirom dozvoljene akcije u AES sustavu OPZP mijenja status deklaracije u „Ured potraga zatražio poništenje“. Akciju poništenja deklaracije provodi carinski ured izvoza.

OPZP može i prije isteka roka od 150 dana odlučiti da deklaraciju treba poništiti ako deklarant obavijesti OPZP da pošiljka neće izaći, bilo putem poruke IE583 sa šifrom „1 – pošiljka neće izaći“ ili na drugi odgovarajući način.

U slučaju poništenja izvozne deklaracije ili deklaracije za ponovni izvoz u skladu s čl. 248. DUCZU, carinski ured izvoza o tom poništenju obavješćuje deklaranta i deklarirani izlazni carinski ured (čl.340. st.3. PUCZU). Navedeno znači da kod poništenja AES šalje izlaznom carinskom uredu poruku IE510 – „obavijest o poništenju“ na koju izlazni ured odgovara porukom IE591. Ako je odgovor (IE591) potvrđan što znači da je MRN u statusu u kojem je moguće poništenje, MRN je poništen na izlazu.

Sustav također kreira poruku IE509 za gospodarstvenika kojom ga obavještava o poništenju deklaracije.

5. POVEZANOST POSTUPKA IZVOZA I POSTUPKA PROVOZA

Kada se izvozno ocarinjena roba stavlja u postupak provoza postupak završetka izvoza razlikuje se ovisno o tome koristi li se postupak vanjskog (T1) ili unutarnjeg (T2) provoza.

Kako bi se postupak izvoza povezao s postupkom provoza, u PE [12 01] Prethodna isprava deklaracije za provoz potrebno je unijeti šifru N830 i MRN izvozne deklaracije (npr: N830, 24HR0123456789A5).

Postupak stavljanja izvozno ocarinjene robe u postupak provoza potanko je opisan u uputi za postupak izvoza i uputi za postupak provoza.

Stavljanjem robe u vanjski provoz Unije (T1) automatski će se završiti izvoz. NCTS sustav poslat će AES-u poruku IE042 te će AES poslati poruku IE518 izvoznom carinskom uredu čime pošiljka dolazi u status „Izvoz završen“.

Deklaracija za provoz kojoj je prethodni dokument deklaracija za izvoz ne može se poništiti, te ako postupak provoza ne bude završen, moguć je nastanak carinskog duga.

Kada se izvozno ocarinjena roba stavlja **u postupak unutarnjeg provoza Unije (T2)**, nakon što odredišni carinski ured pošalje u poruci IE018 rezultate kontrole - A1, A2 ili A5, NCTS sustav šalje poruku IE042 u sustav AES, a AES poruku IE518 i postupak izvoza se završava.

Ako je u NCTS poruci IE018 rezultat kontrole „B1 – nepravilnosti na odredištu“, postupak izvoza neće se završiti. NCTS će poslati poruku IE042 u AES, a AES poruku IE518 – „B3 - Ne zadovoljava na odredišnom uredu“. NCTS operacija će na otpremnom uredu biti u statusu Odlučivanje o kretanju. Tek nakon što se riješe nepravilnosti i provozni postupak zaključi, postupak izvoza će biti završen.

Ako je u postupku provoza utvrđena nepravilnost jer dio ili sva roba po jednoj ili više stavaka deklaracije za provoz nedostaje na odredištu, OPZP će o tome obavijestiti izvozni ured koji će poništiti izvoznu deklaraciju. Tek nakon toga provozni postupak može se zaključiti čime će se završiti i izvozni postupci kod kojih na odredištu nije pronađena nepravilnost.

Kada je više izvoznih deklaracija stavljeno u jedan T2 provozni postupak, a rezultati kontrole na odredištu su „B1 – manjak robe po jednoj stavci odnosno jednoj izvoznj deklaraciji“, tek nakon što se taj izvoz poništi moguće je zaključiti provoz, čime će se automatski završiti i izvozi koji su uredno stigli na odredište.

Postupak izvoza neće se automatski završiti ako rezultate kontrole pošalje odredišni carinski ured koji se ne nalazi u zemlji koja nije članica Unije. U tom slučaju rezultat kontrole u AES-u će biti B2 „Odredišni ured nije prikladan“ jer je postupak za robu koja je izvozno ocarinjena završio u Uniji, dakle, roba nije izišla iz Unije jer nije napustila carinsko područje Unije. U tom slučaju OPZP će pokrenuti postupak potrage radi prikupljanja dokaza da je roba izišla iz Unije, a ako to neće biti moguće dokazati, izvoznu deklaraciju treba poništiti.

6. PRIMJENA UPUTE

Ova Uputa primjenjuje se od dana donošenja.

Danom početka primjene ove Upute prestaje se primjenjivati Uputa broj 6/19 za provedbu postupka potrage i zaključenja nezavršenih postupaka izvoza KLASA: 011-02/19-03/6, URBROJ: 513-02-1210/1-19-1 od 21. svibnja 2019.

RAVNATELJ CARINSKE UPRAVE
Mario Demirović

Dostaviti:

- Uredu ravnatelja Carinske uprave,
- zamjeniku ravnatelja,
- pomoćnicima ravnatelja,
- Područnim carinskim uredima, svima,
- pismohrani.

Način otpreme:

- elektroničkom poštom